

Word hoopverlener

door Elke Gybels en Rik Prenen, september 2018

Wellicht een van de belangrijkste beweegredenen, zo niet de belangrijkste, om te kiezen voor een opleiding tot begeleider, hulpverlener of therapeut is **de wens om van betekenis te zijn** voor mensen die IN de problemen zitten. In de opleidingen die we achter de rug hebben werden we gul op onze wenken bediend.

Hulpverleners worden immers al generaties lang getraind vanuit het paradigma dat je vooral de problemen van mensen goed in kaart moet brengen. Kennis over het ontstaan van het probleem, de aanleiding, de verschijningsvorm en de gevolgen ervan, zo werd en wordt geredeneerd zijn conditio sine qua non. Bona diagnosis, bona curatio. Vanuit die optiek behoort het verder tot de deskundigheid van de hulpverlener om het probleem te verklaren (diagnose) en vervolgens wegen uit te tekenen en remedies te bedenken die goed zijn voor de cliënt, liefst evidence based. Niet zelden oordelen hulpverleners in welke mate de cliënt 'trouw' is aan de vooropgestelde therapie en of de doelstellingen van de begeleiding worden bereikt. Kort door de bocht... we piekeren ons suf hoe de cliënt 'fit' binnen het betekenskader dat we als hulpverlener creëren.

Zo bekeken zou je kunnen zeggen dat hulpverleners hun bestaansrecht motiveren dankzij het probleem en de 'hulpeloosheid' van de ander.

Akkoord, het klinkt allemaal wat gechargeerd, niet? En toch... dit is wat we heel dikwijls van mensen horen die hulp zoeken. Hulpverleners, hulpverleningsdiensten, mutualiteiten... worden geassocieerd met 'problemen'. En ze bestaan echt!

Problemen bestaan en beuken ongegeneerd in op het leven van mensen.

Problemen bepalen in grote mate het leven. Dát ontkennen zou mens 'ont-erend' zijn.

De mensen die we professioneel mogen ontmoeten zijn dikwijls eerder de wanhoop nabij en doen uitspraken waar het woordje hoop een heel andere invulling heeft:

- Ik lig overhoop met mezelf
- Ik heb een hoop problemen
- Ik denk dat anderen me zien als een zielig hoopje ellende
- Het is gewoon hopeloos

Stuk voor stuk uitspraken waar een heel verschillend verhaal mee gepaard gaat maar die wel één ding gemeen hebben; een gemis aan een betekenisvol perspectief.

En dus... Eerder dan zich af te vragen hoe mensen in de problemen sukkelen, vragen HOOPverleners zich af hoe mensen UIT de problemen geraken of tenminste een leven kunnen leiden waarin het probleem niet allesbepalend is. **Vanuit de overtuiging dat er geen 'perfecte' problemen bestaan zijn ze geïnteresseerd in 'uitzicht', in het hoopvol perspectief van mensen en hoe dit perspectief in het dagelijkse leven gestalte kan krijgen.** Niet de hulpeloosheid van de ander maar wel de erkenning en het versterken van diens krachten, competenties, creativiteit, goede ideeën, ervaring... en deze uit zijn omgeving (waar de hoopverlener ook deel van kan zijn), zijn de **bouwstenen voor hoop**.

"Wees of word hoopverlener" is dus méér dan de zoveelste leuke kreet of jezelf wentelen in positivisme. **Het impliceert een 'state of mind', een manier van in relatie staan tot anderen.** Niet de hulpverleningstheorie van de hulpverlener, doch de hoop- en perspectieftheorie van de cliënt is daarbij het leidend paradigma.

Hoopverleners dromen er niet van om hun voetafdruk zichtbaar te maken in het leven van mensen.

Ze dromen ervan dat hun voetafdruk zo klein mogelijk is.

Ken je dat ... je rijdt op de snelweg, op weg naar een bestemming waar je naar uitkijkt. Na een paar uurtjes aan het stuur voel je je al wat moe. ineens zie je dat de naam van jouw bestemming op een groot bord aangegeven staat. Yep, dat betekent dat je effectief de goede richting uitrijdt! Meteen voel je ergens vernieuwde energie stromen en begin je weer te dromen over hoe goed het daar op die plek gaat zijn eens je aangekomen bent.

“Als je een schip wil bouwen, roep dan geen mensen bij elkaar om hout te verzamelen, het werk te verdelen en orders te geven. In plaats daarvan, leer ze verlangen naar de enorme eindeloze zee.”
- Antoine de Saint-Exupéry

Zo een richtingaanwijzer geeft hoop. Ook **al zijn mensen op de vlucht, ze verlangen naar iets**. Misschien hoeven we gewoon een wegwijzer te zijn en **mee te focussen op dat verlangen**.

Samen de gewenste bestemming helder krijgen, nagaan wat en wie onderweg allemaal zuurstof kan geven, bespreken welke wegen in het verleden bewandeld werden (ook al waren die hobbelig) en wat zinvol is om opnieuw in te zetten, op zoek gaan naar nog meer medereizigers.

Zijn er geen toffe reisgezellen in de buurt? Dan zijn er zeker lieve mensen aan wie ze een berichtje kunnen doen om te laten weten waar ze zich al bevinden of dat ze veilig zijn aangekomen ... en wellicht zijn het ook die mensen op wie ze kunnen rekenen wanneer het onverhoopt tegenzit en de auto, het weer, het parcours of het eigen lichaam even niet meewerkt.

Van inzicht naar uitzicht ... ook in deze situaties kunnen hoopverleners mee blijven nadenken over de verschillende wegen en routes die mogelijk nog te nemen zijn om een positieve verandering te bewerkstellingen.

Hoopverleners:

- werken met de persoon en niet met het probleem
- geloven dat mensen de mogelijkheden hebben om te veranderen
- richten zich op de toekomst-perspectieven van mensen en hoe ze die concreet gestalte willen geven
- zijn geïnteresseerd in de competenties, hulpbronnen en betekenisvolle relaties en hoe deze kunnen ingezet en versterkt worden
- gaan mee op zoek naar wat betekenis en zingeving geeft en het leven de moeite waard maakt
- moedigen mensen aan om hun persoonlijke krachten te ontdekken
- stimuleren verbondenheid met betekenisvolle anderen en supporters
- ...

De switch van hulpverlener naar HOOPVERLENER ... Waar hoop jij op?

Hoop is toekomstgericht. Je kan niet hopen op iets uit het verleden. Waarmee associeer jij hoop?

Wat doe jij al om mensen hoop en perspectief te geven?

Waar haal jij zelf hoop uit?

Wie of wat is voor jou een hoopvol voorbeeld? Wat zie je die persoon (anders) doen?

Will Tura zong het al in 1993: "Hoop doet leven", en een strofe luidt:

Er straalt hoop, hoop om te leven -
In de ogen van ieder kind
Zonder hoop kan je niet leven
Maar je staat ook niet alleen
Er staan vrienden en familie om je heen

Over de ogen van een kind gesproken... bekijk jouw situatie eens door de ogen van een ander ...wiens ogen wil je vandaag gebruiken? Die van Pippi Langkous, Barack Obama, Einstein, de Dalai Lama, koningin Mathilde, ...? Welk nieuw inzicht of uitzicht geeft jou dit?

En welke vrienden en familie staan er om jou heen? Heb je al eens opgelijst wie bereid is om je op te vangen als je onverhoopt mocht vallen?

Hoe leef jij in de tevreden tijd?

Je bent zo jong als je zelfvertrouwen, zo oud als je angsten, zo jong als je hoop en zo oud als je wanhoop - *Samuel Ullman*

Ik heb geen hoop op eigen kracht m'n eenzaamheid te ontvluchten. De steen heeft geen hoop iets anders te zijn dan steen. Maar door samen te werken verzamelt hij zich en wordt tempel. - *Antoine de Saint-Exupéry*

Hoop is datgene in ons, dat volhoudt, ondanks alle bewijzen van het tegendeel, dat er iets beter ons te wachten staat als we de moed hebben om ernaar uit te reiken, om ervoor te werken en om ervoor te vechten. - *Barack Obama*

Sommige mensen hebben iets met quotes en putten er kracht uit.

Welk citaat geeft jou hoop?

"Tussen herinnering en hoop ligt de tevreden tijd" - *Elke Gybels*

Meer lezen of weten:

"Van Klacht naar Kracht" ging in september 2018 in vijfde druk. **"Een schatkist voor hoopverleners"** zou eveneens een passende ondertitel geweest zijn!

Op www.decontent.be vind je het vormingsaanbod van Elke Gybels en Rik Prenen

Vorming kan op maat van en in jouw organisatie en/of in de formule "WoonkamerWijsheid"